

Trestní odpovědnost osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků

Criminal Liability of Persons Engaged in Elected Bodies of Local Governments

Petr Zarivnij*

Abstrakt

Článek je zaměřen na problematiku trestní odpovědnosti osob ve vztahu k jejich členství a rozhodování ve volených orgánech územních samosprávných celků. V rámci článku je představena typická trestná činnost páchaná v této oblasti a reflektována otázka, do jaké míry lze osoby činné ve volených orgánech územních samosprávných celků trestně stíhat. Úvahám jsou podrobeny problematické body činnosti samosprávy a doporučení za účelem prevence trestního stíhání.

Klíčová slova

Orgány územních samosprávných celků; porušení povinnosti při správě cizího majetku; trestní odpovědnost; zastupitelé; zneužití pravomoci úřední osoby.

Abstract

The article is focused on the issue of criminal liability of persons in relation to their membership and decision making in elected bodies of local governments. In this context are presented typical crimes committed in subject area, as well as the question of the extent to which persons engaged in elected bodies of local governments can be prosecuted. Considered are also selected problematic issues of local government actions and recommendations to prevent criminal prosecution.

Keywords

Bodies of Local Governments; Breach of Trust; Criminal Liability; Councillors; Abuse of Power by a Public Official.

1 Úvodem

V posledních letech jsme byli svědky rostoucího zájmu o otázku trestní odpovědnosti osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků. Zejména pak, zda je či není ze strany orgánů činných v trestním řízení zasahováno do ústavně garantovaného práva na samosprávu. Bez komplikovaných obstrukcí lze přijmout tezi, že pokud někdo svým jednáním poškodí zájmy obce, měl by za takové jednání nést odpovědnost, ať už civilněprávní, správněprávní, či trestněprávní. Problematickými

* Mgr. Petr Zarivnij, doktorand, Katedra trestního práva, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno / Ph.D. student, Department of Criminal Law, Faculty of Law, Masaryk University, Brno, Czech Republic / E-mail: 210827@mail.muni.cz

se však jeví (proklamované) tendence kriminalizovat rozhodování členů samosprávných orgánů i v případech, kdy rozhodují o věcech samosprávných s dostatečnou znalostí věci, a to s přihlédnutím k zákonným ustanovením, kdy územně samosprávným celkům má být garantováno, že stát nebude až na výjimečné případy zasahovat do jejich činnosti (srov. článek 8 a článek 101 odst. 4 Ústavy České republiky).

Nejen z výše uvedených důvodů je problematika právní (trestní) odpovědnosti osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků námětem k zamyšlení jak pro odborníky z oblasti správního a trestního práva, tak zejména pro samotné zastupitele, jichž se tato otázka bytostně dotýká. S ohledem na vyvstávající nejasnosti a kritiku (ať již opodstatněnou či nikoli) ze strany odborné i laické veřejnosti Nejvyšší státní zastupitelství publikovalo k předmětné oblasti analýzu¹, která si kladla za cíl shrnout a definovat limity trestní odpovědnosti osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků. De facto jako reakci na tuto analýzu vydala svůj materiál rovněž Unie obhájců ČR², v jehož úvodu bylo upozorněno na prohlášení Nejvyššího státního zástupce, že „počet stíhaných volebních zástupců samospráv tvoří naprosto zanedbatelný podíl z jejich celkového počtu“, a to s dodatkem, že předmětnou problematiku nelze bagatelizovat pouhým srovnáním počtu všech zastupitelů s počty těch, kteří byli stíháni, a konstatovat, že vše je v pořádku.³ Poznatky a závěry zmíněné ve výše uvedených dokumentech jsou poté průběžně reflektovány v tomto článku. Nadto lze podotknout, že v České republice v současné chvíli neexistuje žádný orgán, který by se systematicky věnoval problematice trestní odpovědnosti osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků.

Článek se přitom nebude zabývat otázkou obecné kriminality, které se může svým způsobem dopustit každý, tedy samozřejmě i osoby činné ve volených orgánech územních samosprávných celků, nýbrž trestnými činy spáchanými při výkonu funkce, anebo v souvislosti s výkonem funkce těchto osob. V převážné míře poté budou reflektovány otázky spojené s hospodařením obce (nakládání s obecním majetkem), byť potenciálně se oso-

1 *Analýza Nejvyššího státního zastupitelství: Trestní odpovědnost osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků* [online]. 7 NZN 603/2014 [cit. 13. 3. 2016], 37 s. Dostupné z: http://www.nsz.cz/images/stories/PDF/Soubory_ke_stazeni/Trestni_odpovednost_zastupitelu_analyza.pdf. Již dříve bylo Nejvyšším státním zastupitelstvím k obdobné problematice vydáno výkladové stanovisko – viz *Výkladové stanovisko k postavení pracovníků veřejnoprávních institucí jako veřejných činitelů č. 8/2001* [online]. 14. 6. 2001 [cit. 13. 3. 2016], 47 s. Dostupné z: http://www.nsz.cz/images/stories/PDF/Stanoviska_hmot/2001/8_2001.pdf

2 *Stanovisko Unie obhájců ČR č. 3/2015 k trestnímu stíhání zastupitelů měst a obcí* [online]. 18. 3. 2015 [cit. 13. 3. 2016], 18 s. Dostupné z: [http://www.uocr.cz/wp-content/uploads/2015/04/P%C5%99%C3%ADloha-%C4%8D-1-Stanovisko-Unie-obh%C3%A1jc%C5%AF-%C4%8CR-%C4%8D-32015.pdf](http://www.uocr.cz/wp-content/uploads/2015/04/Stanovisko-Unie-obh%C3%A1jc%C5%AF-%C4%8CR-%C4%8D-32015-k-trestn%C3%ADmu-st%C3%ADh%C3%A1n%C3%AD-zastupitel%C5%AF-m%C4%9Bst-a-obc%C3%AD.pdf)

3 Viz *Stanovisko Unie obhájců ČR č. 3/2015*, s. 1.

by činné ve volených orgánech územních samosprávných celků při výkonu své funkce mohou dopouštět i jiné trestně postižitelné činnosti, jak bude uvedeno dále.

2 Vymezení osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků a jejich postavení z pohledu trestního práva

Druhy a postavení orgánů územních samosprávných celků jsou vymezeny (krom dílčích ustanovení Ústavy České republiky a Listiny základních práv a svobod) zejména ustanoveními § 5 zákona o obcích⁴, § 1 zákona o krajích⁵ a § 1 zákona o hlavním městě Praze⁶. Povinnosti zastupitelů dále konkretizují vyhlášky a nařízení platné v obci, statuty obcí, anebo např. usnesení zastupitelstev a rad obcí. Na tomto místě je však nezbytné zdůraznit, že ne všechny orgány územních samosprávných celků jsou zároveň i volené orgány územních samosprávných celků. Tento článek se tedy zabývá trestnou činností, jež je vázána na osoby činné ve volených orgánech územních samosprávných celků, proti nimž je možné vést trestní řízení, přičemž se jedná o zastupitele⁷, radní⁸ a starosty⁹ (uvedené osoby jsou dále v textu označovány souhrnně jako „zastupitelé“).

Rovněž je nezbytné připomenout, že oproti např. poslancům a senátorům (potažmo soudcům) nejsou zastupitelé ze zákona nadáni pro výkon své funkce imunitou, a jako takoví jsou odpovědní jak za učiněné projevy, tak i za hlasování. Pro trestní stíhání zastupitelů se ani nevyžaduje souhlas příslušného orgánu.

Jak již bylo naznačeno, úvahy v tomto článku směřují k souvislostem stran trestní odpovědnosti zastupitelů, jež je spojena s hospodařením obce a nakládáním s obecním majetkem. Do této kategorie spadají především skutkové podstaty trestných činů zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329 tr. zákoníku¹⁰)¹¹ a porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220 tr. zákoníku), případně by se dalo uvažovat o skutkové podstatě trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže¹² (§ 248 tr. zákoníku) či maření úkolu úřední osoby z nedbalosti (§ 330 tr. zákoníku). Pro úplnost lze však dodat, že zastupitelé mohou svými projevy či hlasováním naplnit i další skutkové podstaty trestných činů, přičemž do úvahy přichází např. pomluva (184 tr. zákoníku), podněcování k trestnému činu (§ 364 tr. zákoníku), schvalování trestného činu (§ 365 tr.

4 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

5 Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

6 Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

7 Zastupitelé obce, města, městské části, kraje, hlavního města Prahy, jakož i městyse či statutárního města.

8 Radní obce, města, městské části, kraje, hlavního města Prahy, jakož i městyse či statutárního města.

9 Rovněž i místostarosty, primátory a jejich náměstky, hejtmány a jejich náměstky.

10 Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

11 Resp. trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 trestního zákona č. 140/1961 Sb.

12 Zejména pokud jde o chybný výběr způsobu realizace veřejných zakázek.

zákoníku), založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 403 tr. zákoníku), projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka (§ 404 tr. zákoníku) apod.

Dále lze poukázat, že v předmětné oblasti se mohou vyskytovat trestné činy jak s obecným subjektem (např. trestný čin zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku či podvodu podle § 209 tr. zákoníku), tak i se subjektem speciálním¹³. V těchto případech dotyční vystupují jako úřední osoby [resp. veřejní činitelé podle § 89 odst. 9 trestního zákona¹⁴ (dále jen tr. zák.)] a konkrétně se tedy bude jednat právě o trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329 tr. zákoníku). Jak ovšem podotýká např. Žďárský, samotný fakt, že je osoba nadána určitou pravomocí, ještě neznamená, že ji také bude v konkrétním případě používat. Tudíž nemusí být dána souvislost s pravomocí a odpovědností takové úřední osoby. Předpokladem trestní odpovědnosti za trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 tr. zákoníku je tedy zjištění, zda úřední osoba v rozhodné době skutečně vykonávala svou pravomoc a zároveň jednala v některé formě předpokládané v § 329 odst. 1 pod písmeny a) až c) tr. zákoníku.^{15,16}

Podle ustanovení § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku jsou za úřední osoby považováni rovněž členové zastupitelstva územní samosprávy. Tímto postavením disponují, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používají přitom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů. K trestní odpovědnosti se zároveň vyžaduje, aby byl trestný čin spáchán v souvislosti s jejich pravomocemi a odpovědnostmi (§ 127 odst. 2 tr. zákoníku).¹⁷ Zvýšený rozsah trestní odpovědnosti úředních osob je na druhé straně vyvažován zvýšenou mírou jejich ochrany (rovněž § 127 odst. 2 tr. zákoníku) v souvislosti s výkonem jejich funkce (srov. např. trestný čin násilí proti úřední osobě podle § 325 tr. zákoníku).

Otázkou trestního postihu zastupitelů se již dříve zabýval Ústavní soud, který se v jednom ze svých usnesení¹⁸ vyjadřoval k otázce nemožnosti brojit tzv. komunální stížností u Ústavního soudu proti zahájení trestního stíhání zastupitelů obce. Ve svém rozhodnutí mj. uvedl, že *trestní stíhání bývalých či současných zastupitelů města, členů jeho rady nebo dokonce starosty v souvislosti s hlasováním zastupitelstva o nakládání s majetkem města může mít nepřímý vliv na budoucí výkon samosprávy a způsob nakládání s majetkem města. To však nestačí, aby tento orgán*

¹³ Více k tomu viz např. ŽĎÁRSKÝ, Zbyněk. Trestní odpovědnost úřední osoby – téma vskutku aktuální. *Státní zastupitelství*. 2013, roč. XI, č. 5, s. 39.

¹⁴ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

¹⁵ ŽĎÁRSKÝ, Zbyněk. Trestní odpovědnost úřední osoby – téma vskutku aktuální. *Státní zastupitelství*. 2013, roč. XI, č. 5, s. 40.

¹⁶ Viz rovněž RIZMAN, Stanislav. § 329 – Zneužití pravomoci úřední osoby. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3148. ISBN 978-80-7400-428-5.

¹⁷ Více k tomu ŠÁMAL, Pavel. § 127 – Úřední osoba. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1364. ISBN 978-80-7400-428-5.

¹⁸ Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 6. 6. 2007, sp. zn. II. ÚS 265/07. Obdobně též rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 653/07.

samosprávy byl vedle fyzických osob – svých současných či bývalých členů – nebo dokonce na jejich místě oprávněn domáhat se zrušení rozhodnutí v jejich trestních věcech, zejména mají-li tyto osoby lepší a přímější cestu k dosažení tohoto cíle a k uplatnění nastolené argumentace. Ústavní soud tímto postojem de facto akceptoval trestní stíhání zastupitelů, když neshledal žádné důvody, které by tomuto bránily. Obdobně Nejvyšší soud v jednom ze svých rozhodnutí¹⁹ dospěl k závěru, že vedení trestních řízení se zastupiteli nezasahuje do práva na samosprávu obcí, která je jinak zajištěna jak Ústavou ČR, tak i Evropskou chartou místní samosprávy.

2.1 Konkrétní případy trestné činnosti v předmětné oblasti

Na tomto místě lze pro ilustraci uvést některé formy trestné činnosti zastupitelů.²⁰ Trestní odpovědnost byla v uvedených případech převážně dovozována z obcházení právních předpisů, kdy (zejména) starostové činili dispozice s obecním majetkem bez předcházejícího rozhodnutí zastupitelstva nebo rady.

- a) Starostka na základě fiktivních dokladů, které dokládala, neoprávněně čerpala finanční prostředky obce a obchodní společnosti ve vlastnictví obce, a tyto prostředky užívala pro vlastní potřebu [§ 158 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. c) tr. zák. a § 248 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák.; viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2008, sp. zn. 7 Tdo 878/2008].
- b) Starosta zfalšoval usnesení zastupitelstva a poté bez jeho vědomí uzavřel s obchodní společností tři smlouvy o půjčce a závazek obce zajistil zřízením zástavního práva na obecních nemovitostech, přičemž peníze z půjček použil pro svoji potřebu [§ 158 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. c) tr. zák.; viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2009, sp. zn. 7 Tdo 336/2009].
- c) Starosta bez souhlasu zastupitelstva učinil prohlášení o ručitelství majetkem obce za závazky fotbalového klubu [§ 158 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a), c) tr. zák.; viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2009, sp. zn. 8 Tdo 1654/2008].
- d) Starosta bez souhlasu zastupitelstva a bez územního rozhodnutí a stavebního povolení nechal zbudovat asfaltovou komunikaci a kanalizační přípojky, na což použil finanční prostředky státní podpory zbylé z jiného projektu [§ 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a § 250 b odst. 2, odst. 3 tr. zák.; viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. 6 Tdo 614/2009].
- e) Starosta vědomě podepsal kupní smlouvu na prodej nemovitosti obce za nižší částku, než bylo schváleno zastupitelstvem [§ 158 odst. 1 písm. b) tr. zák.; viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2009, sp. zn. 4 Tdo 576/2009].
- f) Starosta městské části pronajal nemovitosti města bez souhlasu rady města za cenu nepřiměřeně nízkou, včetně souhlasu s odstraněním a umístěním staveb [§ 158 odst. 1 písm. a), b), c) tr. zák.; viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2012, sp. zn. 11 Tdo 454/2011].

¹⁹ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2009, sp. zn. 4 Tdo 1205/2009.

²⁰ Viz *Analýza Nejvyššího státního zastupitelství*, 7 NZN 603/2014, s. 7–22.

- g) Starosta bez vědomí zastupitelstva sjednal stavební práce a vystavil směnku na zaplacení díla, pokusil se spáchat dotační podvod a bez vědomí zastupitelstva prodal obecní rybník [158 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. a), b), c) tr. zák., § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák.; viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2013, sp. zn. 5 Tdo 1452/2012].

K výše uvedeným příkladům je však potřeba doplnit, že zneužití pravomoci úřední osoby ze strany starosty není jedinou formou trestné činnosti, která se v předmětné oblasti vyskytuje. V hojně míře jsou zastoupeny rovněž případy s úplatkářským charakterem.²¹ V těchto případech se však zpravidla nejedná o odpovědnost většího počtu zastupitelů, nýbrž spíše o jednotlivce zastávajícího funkci starosty či místostarosty.

3 K trestnímu postihu zastupitelů a rozhodovací praxi Nejvyššího soudu ČR

Již byl zmíněn postoj Ústavního soudu (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 6. 2007, sp. zn. II. ÚS 265/07) k trestnímu stíhání zastupitelů, byť takové stíhání může mít (nepřímý) vliv na budoucí výkon samosprávy a nakládání s majetkem města. Případnou trestní odpovědnost zastupitelů se poté v rámci rozhodovací činnosti častěji zabýval Nejvyšší soud. V následující části článku bude upozorněno na několik rozhodnutí, která svým způsobem mohou formovat postoje orgánů činných v trestním řízení k potenciálnímu stíhání zastupitelů.

Za svým způsobem průlomové (nejen pro potřeby policie a státních zastupitelství) lze označit rozhodnutí Nejvyššího soudu²², ve kterém byla aprobována trestní odpovědnost každého jednotlivého zastupitele za způsob, jakým (jako člen zastupitelstva) hlasuje, přičemž Nejvyšší soud zdůraznil, že se nejedná o kolektivní odpovědnost.

Ve stručnosti lze k tomuto případu připomenout, že zastupitelstvo města Liberec rozhodlo o převodu nemovitostí z majetku obce na manželský pár, a to za cenu 1,5 milionu Kč (k této částce dospěl jeden z odborů magistrátu města). Část zastupitelů však namítala, že dle jejich informací (podložených odhady realitních makléřů) je cena pozemků alespoň 5 milionů Kč. V tomto příslušné státní zastupitelství spatřovalo vznik škody 3,5 milionu Kč. Okresní soud nejprve trestní stíhání zastavil a následnou stížnost soud druhého stupně zamítl jako nedůvodnou. V reakci na dovolání Nejvyššího státního zastupitelství však Nejvyšší soud mj. předestřel, že:

„Zavinění z vědomé, resp. hrubé nedbalosti [§ 5 písm. a) tr. zák., § 16 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. zákoníku] by zde bylo možné dovodit u členů zastupitelstva obce mimo jiné z toho, že na zasedání za-

21 Srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 8 Tdo 1131/2011; rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 6. 2013, sp. zn. 3 Tdo 396/2013; anebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 7 Tdo 552/2013.

22 Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. 5 Tdo 827/2012.

stupitelstva obce, na němž se rozhodovalo o schválení prodeje nemovitého majetku obce, byli upozorněni jinými členy zastupitelstva obce na určité skutečnosti, z nichž vyplývá možnost příliš nízké kupní ceny a které vědomě pominuli.

Trestní odpovědnosti každého z členů zastupitelstva obce, který hlasoval pro schválení nevýhodného prodeje nemovitého majetku obce, pak nebrání ani skutečnost, jestliže rozhodoval jako člen kolektivního orgánu obce. Ke schválení prodeje nemovitého majetku obce se totiž vyžaduje souhlas nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce (§ 87 zákona o obcích), takže všichni členové zastupitelstva představující tuto většinu, bylo-li jí dosaženo, se bezprostředně podíleli na přijetí takového rozhodnutí zastupitelstva obce, přičemž každý z nich měl stejný hlas. Proto i trestní odpovědnost za schválení a důsledky rozhodnutí přijatého zmíněnou většinou, pokud bylo učiněno v rozporu s povinností členů zastupitelstva obce řádně spravovat majetek obce (§ 38 a násl. zákona o obcích), mohou nést všichni členové zastupitelstva obce, kteří hlasovali pro schválení určitého rozhodnutí, jímž byla způsobena škoda na majetku obce.“

Z výše uvedeného rozhodnutí tedy lze dovodit, že trestní odpovědnost za schválení rozhodnutí (s nastalými důsledky), které bylo přijato většinou zastupitelů, a pokud tedy bylo učiněno v rozporu s povinností zastupitelů řádně spravovat majetek obce, mohou nést všichni členové zastupitelstva, kteří hlasovali pro přijetí určitého rozhodnutí, kterým byla způsobena škoda na majetku obce.

Analýza Nejvyššího státního zastupitelství poté definovala nejčastější skutečnosti, jež vedly k zavinění z vědomé (či hrubé) nedbalosti členů zastupitelstva:²³

- členové byli přítomni na zasedání zastupitelstva rozhodného dne;
- předmětem jednání bylo rozhodování o prodeji nemovitého majetku obce;
- přítomní členové byli upozorněni na skutečnosti, ze kterých vyplývá, že cena, za kterou se navrhuje nemovitost prodat, může být příliš nízká;
- členové takové upozornění pominuli;
- členové přes uvedené upozornění hlasovali pro schválení (nevýhodného) prodeje nemovitého majetku obce;
- usnesení o schválení nevýhodného prodeje nemovitého majetku obce bylo přijato nadpoloviční většinou všech členů zastupitelstva obce, tudíž uvedená většina členů zastupitelstva se bezprostředně podílela na přijetí předmětného rozhodnutí, přičemž každý z jeho členů měl stejný hlas.

Zároveň však nesmí být opomenuto, že v českém právu platí princip individuální trestní odpovědnosti, tudíž je nezbytné zjišťovat individuální trestní odpovědnost každého zastupitele zvlášť. Zcela nepřijatelné by bylo učinit závěr, že odpovědné je celé zastupitelstvo, a to bez znalosti toho, kdo jakým způsobem hlasoval. I po přijetí zákona o trestní odpovědnosti právnických osob²⁴ české trestní právo hmotné nezná kolektivní odpovědnost většího počtu fyzických osob, ale vždy je třeba zvažovat jednání konkrétních

²³ Viz *Analýza Nejvyššího státního zastupitelství*, 7 NZN 603/2014, s. 27.

²⁴ Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

fyzických osob v návaznosti na přičitatelnost jednání právnické osobě. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob nadto ve svém § 6 odst. 1 písm. b) výslovně vylučuje dopad tohoto zákona na územní samosprávné celky (stran výkonu veřejné moci).

Některými spornými (do té doby ne zcela vyjasněnými) body se dále Nejvyšší soud zabýval např. v rozhodnutí²⁵ týkajícím se pohutky u trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby, přičemž mj. dospěl k závěru, že „*jestliže pachatel v postavení úřední osoby nejednal se znalostí rozhodných skutečností, nelze zpravidla učinit ani závěr o jeho úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu ve smyslu § 329 odst. 1 tr. zákoníku*“, přičemž „*úmyslné zavinění pachatele za přečin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku lze dovést též z toho, že jako starosta obce záměrně nerespektoval pravomoc zastupitelstva nebo rady obce*“.

V jiném rozhodnutí²⁶ zabývajícím se zaviněním starosty obce však Nejvyšší soud předestřel, že „*u výkonu funkce starosty se předpokládá znalost zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a v případě starosty městské části i znalost statutu územně členěného statutárního města. Jestliže tedy starosta za obec či příslušnou městskou část podepisuje smluvní dokumenty, musí si být vědom i případného rozporu v obsahu smluv se statutem a obecně závažnými právními předpisy*“.

Nadto Nejvyšší soud konstatoval, že „*jestliže se laické osoby spolehnou na rady advokáta jako osoby práva znalé, aniž by zde byly nějaké konkrétní okolnosti, ze kterých by mohly usuzovat na nesprávnost takových rad, nelze u nich zpravidla dovést úmyslné zavinění*“²⁷.

Krom výše uvedeného lze poukázat na další rozhodnutí Nejvyššího soudu²⁸, ve kterém se jednalo o odkup 100% akcií Pivovaru Náchod. Na jedné straně stála obchodní společnost L., a. s., která nabízela částku 150 milionů Kč, přičemž tato měla být uhrazena ihned po uzavření smlouvy, na druhé pak společnost Pivovar H., a. s., která sice nabízela částku o 35 milionů Kč vyšší, avšak s ohledem na navrhované smluvní podmínky nebylo zcela jisté, že částka v této výši bude opravdu uhrazena. Nejvyšší soud přitom dospěl k závěru, že „*přestože cena stanovená společností Pivovar H., a. s., byla o 35 milionů vyšší, na čemž dogmaticky dovolatel (Nejvyšší státní zastupitelství) staví své tvrzení o vzniku škody ve formě majetkové újmy, ve skutečnosti se její úhrada jevila nejistou, a to nejen ve svém rozsahu, ale dokonce budoucí možná neshoda stran na jejím snížení mohla pro kupujícího znamenat právo odstoupení od smlouvy. Proto je nutné odmítnout názor nejvyššího státního zástupce o poškození města N. výběrem kupujícího, který byl ochoten, (a také tak následně fakticky učinil), zaplatit za akcie cenu sice nižší, ale bezprostředně po uzavření smlouvy bez jakýchkoli podmínek. Nabídka společnosti Pivovar H., a. s., byla pro prodávajícího natolik riskantní v možných důsledcích, a to s ohledem na dobu splatnosti, ale především*

25 Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 5 Tdo 77/2014.

26 Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2012, sp. zn. 11 Tdo 454/2011.

27 Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2011, sp. zn. 5 Tdo 848/2010.

28 Srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2014, sp. zn. 5 Tdo 273/2014.

na naprosto nepředvídatelný a pro město N. dokonce neovlivnitelný vývoj (fakticky nesmělo vykonávat akcionářská práva), že rozumně uvažující osoba by na ní nepřistoupila. Z tohoto pohledu není možné vyčítat výběrové komisi a členům obou orgánů města i obviněnému, že při výběru vhodného smluvního partnera na odkoupení akcií Pivovaru N., a. s., považovali za pro město výhodnější a lepší nabídku obchodní společnosti L., a. s.“.

V souvislosti s uvedenými případy je namísto podotknout, že právě otázka způsobené škody bývá značně problematická. V případě náhodského pivovaru státní zastupitelství stavělo obžalobu na vzniku škody 35 milionů Kč. V případě prodeje nemovitostí libereckým zastupitelstvem poté měla vzniknout škoda ve výši 3,5 milionů Kč. Přesto, výše škody by měla být bezpečně zjistitelná a ověřitelná. Konstrukce, že by se našel zájemce (v libereckém případě), který by předmětné pozemky koupil za cenu 5 milionů Kč, je čistě hypotetická.

K této problematice lze upozornit na materiál Ministerstva vnitra, který se mj. věnoval odchylce od obvyklé ceny.²⁹ Dle metodického doporučení Ministerstva zákon požaduje, aby odchylka od obvyklé ceny byla zdůvodněná. Tato povinnost v sobě zahrnuje dva aspekty – odchylka musí být odůvodnitelná, tedy musí být založena na legitimních, objektivních důvodech, a zároveň tyto důvody musí být prokazatelným způsobem zaznamenány. Důvod pro odchylku předně musí objektivně obstát při posuzování, zda určitá dispozice byla skutečně účelná a rozumná (může jím být např. vybudování prodejny potravin nebo pomoc občanům v nouzi, avšak důvodem patrně nebude pouze špatný technický stav nemovitosti, jenž se odrazí již ve výši „obvyklé“ ceny). Tudíž je potřeba zdůvodnit takovou odchylku, při které je cena nižší než cena obvyklá (při úplatném převodu majetku). Lze poznamenat, že u ceny vyšší je zdůvodnění odchylky již implicitně obsaženo v evidentní ekonomické výhodnosti dispozice pro obec, a není proto třeba takovou odchylku zvlášť výslovně odůvodňovat. Důvody pro odchylku přitom budou obecně dány buď tehdy, jestliže prodej majetku za cenu obvyklou v konkrétním případě není možný, anebo pokud s ohledem na povinnost obce pečovat o všestranný rozvoj (a potřeby svých občanů) a s ohledem na její povinnost pečovat o rozvoj a zachování obecního majetku nebude obec převodem za nižší cenu poškozena, tedy pokud prodej za nižší než obvyklou cenu přinese obci jiné výhody. K tomu předmětný materiál Ministerstva dále uvádí, že s ohledem na shora uvedené je třeba přihlížet nejen k aktuálnímu ekonomickému profitu, který z dané operace územní samosprávný celek má, nýbrž s ohledem na nutnou kontinuitu jejich hospodaření je nezbytné přihlížet rovněž k tomu, jaké důsledky bude mít dané jednání do budoucna, pokud je právě ekonomický profit zamýšleným cílem daného jednání, přičemž v tomto ohledu nesmí jít o nějaké neurčité či hypotetické výhody či zisky, ale o legitimně očekávanou výhodnost celého jednání.

²⁹ Podle *Metodického doporučení k činnosti územních samosprávných celků č. 7: povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích* [online]. [cit. 14. 3. 2016], s. 22–23. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/metodicke-doporueni-blue-07-1-web-v2-pdf.aspx>

Z výše uvedených rozhodnutí Nejvyššího soudu je patrné, že jakékoli námitky stran jednotné linie, která by snad měla být nastavena pouze v duchu trestní represe a nápomoci policejním orgánům a státním zastupitelstvím, jsou zcela neopodstatněné. Nejvyšší soud předkládanou judikaturou pouze vymezuje pomyslné mantinely, v rámci nichž lze uplatnit trestní reprezi vůči osobám činným ve volených orgánech územních samosprávných celků.

Nad rámec uvedeného lze podotknout, že v letech 1995 až 2014 bylo vedeno celkem 75 trestních řízení proti celkem 266 zastupitelům. Z těchto bylo k únoru 2015 pravomocně skončeno 43 (trestních řízení) proti 100 zastupitelům. Z počtu 43 pravomocně ukončených trestních řízení bylo 19 ukončeno výrokem o vině obviněného zastupitele, 17 ukončeno zproštěním obžaloby soudem, 5 ukončeno státním zástupcem, zbylé byly zastaveny či došlo ke zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání.³⁰

4 Výhrady zastupitelů

Na tomto místě lze dále poukázat na nejčastější obavy a výhrady zastupitelů stran jejich rozhodovací činnosti a potenciálního trestního stíhání. Mezi tyto výhrady obvykle patří:³¹

- *Složitost právní úpravy a na ni navazující trestní postih pro porušení zákona, stejně jako přehlížení zásady ultima ratio.* V tomto je upozorňováno zejména na oblast zadávání veřejných zakázek, kdy právní řád České republiky podléhá častým změnám. Přitom jakékoli pochybení (dle dotazovaných zastupitelů) ihned slouží jako podklad pro zahájení trestního řízení. Krom toho, trestní postih by měl nastupovat až poté, co byly vyčerpány jiné formy a prostředky práva – tedy instituty civilního a správního práva.
- *Narušení právní jistoty zastupitelů, že nemohou být trestně stíháni, pokud budou o záležitostech obce rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.* Zastupitelé v této souvislosti poukazují na prvek právní jistoty, jakožto jeden ze základních znaků právního státu.
- *Postupné přesouvání rozhodovacích pravomocí ze zastupitelů na advokáty, znalce či jiné poradce.* Zastupitelé se tímto postupem snaží bránit rizikům, že budou vystaveni trestnímu postihu. Souběžně však výrazně rostou náklady na obstarávání posudků, vyjádření, odborných stanovisek, analýz apod. Vynaložené finanční prostředky by přitom obce mohly investovat mnohem efektivněji, např. v rámci rozvoje infrastruktury.
- *Rozhodování členů zastupitelstva v krajní nouzi, avšak následně jsou nesprávně vyhodnoceny okolnosti vylučující odpovědnost.* V těchto případech se vyskytují rozhodnutí, která musí zastupitelé přijmout, aby např. zabránili hrozícím škodám. Přesto jim za taková rozhodnutí hrozí trestní postih.
- *Panující nesoulad mezi názory odborné i laické veřejnosti a názory orgánů činných v trestním řízení stran posouzení trestnosti jednání.* V tomto bývá namítáno, že orgány činné v trestním

³⁰ Podle Stanoviska Unie obhájců ČR č. 3/2015, s. 13.

³¹ Srov. Stanovisko Unie obhájců ČR č. 3/2015, s. 7 a násl.

řízení dokáží být velmi inovativní, zejména co se týče právních konstrukcí, na nichž je stíhání zastupitelů založeno.

- *Vyskyt situací, které musí být zastupitelstvem řešeny a rozhodnuty, avšak nelze je vyřešit bez rizika trestního postihu.* Zastupitelé v tomto namítají, že riziko trestního postihu existuje jak při hlasování pro navržené usnesení, tak i v případě, že budou hlasovat proti jeho přijetí.
- *Rostoucí ingerence orgánů činných v trestním řízení do výkonu samostatné působnosti obcí a měst.* K tomuto lze připomenout případ, kdy bylo rozhodnuto o naložení s majetkem obce za cenu dle znaleckého posudku, avšak odpovědné osoby byly trestně stíhány (§ 158 tr. zák.), jelikož znalec jmenovaný policií dospěl k odlišné ceně. Až odvolacím soudem došlo ke zrušení původního rozsudku a zproštění obžaloby, přičemž následně Nejvyšší soud zamítl dovolání nejvyššího státního zástupce.³² Nabízí se tedy otázka, kolik by si vždy mělo zastupitelstvo nechat pro svoji rozhodovací činnost vypracovat posudků, aby nehrozila ingerence orgánů činných v trestním řízení.
- Rovněž se objevují názory, že přísnost, s níž postupují orgány policie a státní zastupitelství při posuzování jednání členů zastupitelstva, již není úměrná té, jež by měla být aplikována právě u policie a státních zástupců v situacích, kdy dojde k zastavení předmětného řízení či zproštění obžaloby, čímž bude de facto vyslovena nesprávnost jejich postupu.

S ohledem na výše uvedené lze shrnout, že jistá nepředvídatelnost postupu orgánů činných v trestním řízení vůči zastupitelům vyvolává obavy z „jakéhokoli“ rozhodování, případně z potenciálního několikaletého (bezdůvodného) trestního stíhání. Takové obavy mohou vést k paralýze činnosti samosprávy, zvyšování nákladů spojených s rozhodovací činností obcí (odměny znalcům a advokátům za jejich rady a podklady) a potenciálně rovněž k přesouvání faktického rozhodování z těch, kteří byli demokraticky zvoleni, na znalce, advokáty, nejrůznější poradce apod.

5 Doporučení a rizika

Jak bylo zmíněno např. v Analýze Nejvyššího státního zastupitelství³³, s ohledem na závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2013, sp. zn. 5 Tdo 827/2012, bylo možné očekávat, že ze strany kolektivních orgánů územních samosprávných celků budou činita opatření (za účelem znemožnění identifikace konkrétních hlasujících) spočívající v tom, že hlasování budou konána jako tajná, a to s „pojistkou“, že vždy bude zajištěn alespoň jeden opačný hlas. Pokud by následně všichni členové takového orgánu odmítli v rámci trestního řízení vypovídat, nebylo by možné identifikovat konkrétní osoby, vůči nimž by měla být dovozována trestněprávní odpovědnost. Rovněž se vyskytly názory, že někteří zastupitelé úmyslně odjíždějí na dovolenou v době hlasování, aby se touto ces-

³² Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2014, sp. zn. 5 Tdo 273/2014.

³³ Viz *Analýza Nejvyššího státního zastupitelství*, 7 NZN 603/2014, s. 35.

tou vyhnuli případnému trestnímu stíhání, zejména pak, pokud je na programu jednání zastupitelstva projednávání a schvalování kontroverzních návrhů. Obdobně by se zastupitelé mohli snažit vyloučit své (úmyslné) zavinění tím, že budou odkazovat na různá odborná vyjádření, analýzy apod. Varianty tajných hlasování by však šly zcela proti trendu větší transparentnosti ve veřejném sektoru a jeho zprůhlednění, tudíž řešení tohoto či obdobného typu by se sice mohlo některým zastupitelům „vyplatit“, avšak z dlouhodobého hlediska by se jednalo o neudržitelný postoj.

Mezi doporučení, jež by připadala v úvahu za účelem snížení rizika trestního postihu, lze řadit průběžné vzdělávání zastupitelů (především v oblasti práva), důsledné vedení zápisů z jednání orgánů územních samosprávných celků (za účelem ochrany samotných zastupitelů) či úpravu pravidel pro hospodaření s majetkem územních samosprávných celků. Např. Toman doporučuje, aby veškeré počiny zastupitelstva byly zveřejněny, jelikož v některých případech právě ono zveřejnění bylo soudem vyhodnoceno tak, že nebylo cílem nikoho poškodit.³⁴

Vzdělávání zastupitelů by mohlo mít i takovou podobu, že pro dosažení konkrétní funkce by bylo nutné disponovat jistým stupněm odborné kvalifikace (nikoli ve smyslu univerzitního titulu). Následně by zastupitelé měli povinnost absolvovat pravidelná školení, doplněná o (upravený) model přezkoušení, např. s nutností dosažení potřebných bodů. Jestliže má starosta obce, který dosáhl např. vyššího odborného vzdělání technického oboru, dělat pro obec ekonomu, znalce, právníka apod., nelze se podívat, že se dříve či později dostane do konfliktu se zákonem. Jak opět podotýká Toman, zákon nevyžaduje, aby byl každý odborníkem na úplně všechno, ale pokud něčemu nerozumí, měl by si to uvědomit a (podle okolností) obstarat si např. odborný posudek, resp. další podklady, pro rozhodnutí v dané věci.³⁵ Zároveň se nejeví jako nezbytné čerpat pokaždé obecní prostředky na zaplacení služeb advokáta či znalce, když existuje možnost obrátit se mj. na příslušné orgány (nadřízené úřady) a informovat se o metodice pro postup v daných případech.

Oproti tomu však lze uvažovat o větší míře odpovědnosti předkladatele konkrétního návrhu, jelikož právě on by měl vědět o všech souvisejících okolnostech. Trestní odpovědnost by tedy měl nést primárně předkladatel, a až následně další zastupitelé, pokud by z jejich strany byla prokázána zejména subjektivní stránka předmětného trestného činu.

Byť za alespoň teoretickou úvahu poté stojí, zda by ve vztahu k zastupitelům neměla být přijata úprava, která by je vybavila určitou dávkou imunity (stran hlasování), resp. zda

³⁴ TOMAN, Petr. *Trestněprávní odpovědnost zastupitelů - II* [online]. Právní prostor, publikováno 16. 12. 2015 [cit. 13. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/trestnepravni-odpovednost-zastupitelu-ii>

³⁵ TOMAN, Petr. *Trestněprávní odpovědnost zastupitelů - I* [online]. Právní prostor, publikováno 15. 12. 2015 [cit. 13. 3. 2016]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/trestnepravni-odpovednost-zastupitelu-i>

by nebylo potřeba udělení souhlasu k jejich trestnímu stíhání příslušným orgánem. Zdá se však, že takové řešení není aktuální, neboť tendence ve společnosti se ubírají opačným směrem, kdy např. u poslanců či senátorů je spíše zvažováno omezení jejich imunity.³⁶

Druhou rovinu poté může představovat posílení odpovědnosti státních zástupců, a to např. přenesením formálního důkazního břemene na státní zástupce, kteří by byli v jistém smyslu zatíženi negativními důsledky zprošťujícího rozhodnutí. Ostatně, s novým pojetím důkazního břemene státního zástupce počítá navrhovaná rekodifikace trestního práva procesního, resp. této otázce se obsáhleji věnují „východiska a principy“ nového trestního řádu. Přitom by nemělo zůstat u pouhého prohloubení kontradiktornosti řízení před soudem, a s tímto souvisejícím posílením zásady obžalovací, nýbrž mělo by se jednat o poměrně výrazný zásah do struktury trestního procesu. Důsledně opatřování důkazů již v přípravném řízení by mělo mít za výsledný efekt respektování požadavku, aby obžaloba byla podávána jen v důvodných případech, kdy tato důvodnost bude výsledky přípravného řízení přezkoumatelná. Důsledky neunesení důkazního břemene, kdy se nepodaří vyhledat, opatřit a zajistit důkazy prokazující vinu obviněného, by tedy zatížily primárně státního zástupce, nikoli v první řadě soud a až ex post státního zástupce.³⁷ Přitom se však nebude jednat o taková opatření, která by státní zástupce limitovala při výkonu jejich funkce. Spíše jde o potlačení systému, ve kterém dospěje-li státní zástupce do bodu, kdy není zcela zřejmé jak v předmětné věci dál postupovat, tak podává obžalobu a další průběh již ponechává na soudu. Např. na zprošťující rozsudky nelze bez dalšího nazírat jako na selhání soudů, nýbrž jako na patrně nedostatečnou (bez snahy jakékoli paušalizace) práci již policejních orgánů a právě státních zástupců. Zatímco se tedy zastupitelé dostávají pod tlak, státním zástupcům de facto žádný postih za zcela bezpředmětné trestní stíhání nehrozí.

6 Závěrem

V soudobé demokratické společnosti odpovídají zastupitelé za spáchanou trestnou činnost jako každá jiná osoba. Nelze tedy jako primární hledisko posuzovat, jakou funkci dotyčná osoba zastává, zejména pak s absentující imunitou, nýbrž zda spáchala trestný čin či nikoli. Mandát člena zastupitelstva obce přitom vzniká zvolením a zastupitel svůj mandát vykonává osobně a v souladu se svým slibem, přičemž není vázán žádnými příkazy (§ 69 odst. 4 zákona o obcích). Pokud by tedy došlo na posuzování odpovědnosti pro způsob hlasování, tak se zastupitel nemůže dovolávat např. linie stanovené politikou stranou, od které se nemůže odchýlit (tedy nemůže se takových okolností dovolávat stran případné trestní odpovědnosti). Problematické poté nadále zůstává zejména pro-

³⁶ Viz např. změna Ústavy České republiky provedená ústavním zákonem č. 98/2013 Sb.

³⁷ Viz podrobněji dokument *Východiska a principy nového trestního řádu*, dostupný v rámci sekce *Rekodifikace trestního práva procesního* [online]. [cit. 16. 9. 2016]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=4980&d=281460>

kazování subjektivní stránky (u trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku, resp. dříve zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 tr. zák.) ve znaku v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch.³⁸ Právě neprokázání subjektivní stránky vede soudy nejčastěji ke zprošťujícím rozhodnutím. Nadto lze opětovně podotknout, že v České republice neexistuje orgán, který by se dlouhodobě a systematicky věnoval právě problematice trestní odpovědnosti zastupitelů. Takový orgán by přitom předmětnou trestnou činnost mohl sledovat a vyhodnocovat jednotlivé případy, stejně jako předkládat návrhy legislativních změn apod.

Rovněž je namístě upozornit, že ne pro všechny případy by měly být (s vidinou zbavení se případné odpovědnosti) vypracovávány znalecké posudky, analýzy apod. Pokud by si např. starosta obce nechal vypracovat posudky, jak se postavit k nálezu Ústavního soudu, který upravil regulaci hazardu v rámci místní správy, přičemž takové posudky by měly potenciál vyústit maximálně v obecné tvrzení, že nález Ústavního soudu je skutečně třeba respektovat, tak takovým jednáním by se zmíněný starosta mohl poměrně snadno vystavit trestnímu stíhání pro porušení povinnosti při správě cizího majetku.

Do rozporu s povinností postupovat s péčí řádného hospodáře se často dostávají obce, které upřednostňují podporu svých vlastních občanů či přímo rozvoj obce jako takové. Je nezbytné pamatovat, že obce mají i jiné zájmy než jen řádnou správu majetku, kterými je právě péče o občany a obec jako takovou. V tomto je nezbytné mít na paměti, že nemluvíme vždy o zastupitelstvech velkých měst, nýbrž malých obcí, kde, upřímně řečeno, jsou tamní obyvatelé rádi, že se někdo z jejich řad vůbec funkce starosty a zastupitelů ujme. Problematická je poté zejména otázka přezkoumávání a hodnocení rozhodování zastupitelských sborů bez znalosti místních podmínek a specifik problému. Obcím, městům a krajům je garantována (Ústavou či Evropskou chartou místní samosprávy) určitá míra samostatnosti v rozhodovacích procesech. Přitom nelze cíle rozhodování samosprávných celků zobecňovat a posuzovat paušálně, bez pochopení (a případné akceptace) motivů pro konkrétní rozhodnutí. Právo na samosprávu by tak mělo být respektováno zejména ve věcech, kdy orgán samosprávy učiní rozhodnutí, a to se znalostí věci, s dostatečnými podklady, a rozhodne se tak pro určité řešení, byť pro obec ekonomicky méně výhodné než jiné potenciální varianty, avšak toto své rozhodnutí dostatečným způsobem vysvětlí a obhájí.³⁹ A nelze než doporučit, aby veškeré počiny zastupitelstev (vyjma ospravedlnitelných výjimek) byly zveřejněny, resp. zpřístupněny široké veřejnosti, neboť jak již bylo zmíněno, právě ono zveřejnění bylo soudy v některých případech vyhodnoceno tak, že nebylo cílem něco zatajit, případně někoho poškodit.

³⁸ K subjektivní stránce viz např. RICHTER, Martin. Je možné spáchat trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby při dispozici s majetkem územní samosprávy? *Trestněprávní revue*. 2014, roč. 13, č. 5, s. 115.

³⁹ Srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2014, sp. zn. 5 Tdo 273/2014.